

Jaarplan 2011

Nationaal onderzoeksprogramma Kennis voor Klimaat

Vastgesteld door de Raad van Bestuur
d.d. 14 december 2010

Goedgekeurd door de Raad van Toezicht
d.d. 2 december 2010

Copyright © 2010

Nationaal Onderzoeksprogramma Kennis voor Klimaat (KvK). Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, in geautomatiseerde bestanden opgeslagen en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, geluidsband of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het Nationaal Onderzoeksprogramma Kennis voor Klimaat. In overeenstemming met artikel 15a van het Nederlandse auteursrecht is het toegestaan delen van deze publicatie te citeren, daarbij gebruik makend van een duidelijke referentie naar deze publicatie.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Wat hebben we bereikt in 2010	7
2.1	Voortgang binnen de programmalijnen	7
2.2	Andere projecten.....	8
2.3	Kennisuitwisseling en kenniscommunicatie	8
2.4	Organisatie ontwikkelingen	9
3	Geplande activiteiten in 2011	11
3.1	Activiteiten binnen de programmalijnen van KvK.....	11
3.2	Werken aan adaptatiestrategieën	13
3.3	Delta Alliance	14
3.4	Analyse van de organisatie van transdisciplinair onderzoek	15
3.5	Kennisuitwisseling en communicatie	15
3.6	Organisatieontwikkelingen	17
4	Financieel overzicht 2011	23
4.1	Eerste tranche.....	23
4.2	Tweede tranche	23
4.3	Derde tranche	24
4.4	Overige projecten.....	24
4.5	Kosten besturing en ondersteuning	24
4.6	Totale investering 2011.....	25
4.7	Prognose besteding subsidiemiddelen na 2011	26
5	Bijlagen.....	27
	Bijlage I. Overzicht van projecten in de eerste tranche	29
	Bijlage II. Overzicht van projecten in de tweede tranche.....	31
	Bijlage III. Jaarcyclus planning en control 2011	34
	Bijlage IV. Samenstelling bestuurs- en adviesorganen	35
	Bijlage V. Financieel overzicht 2011	38

1 Inleiding

In het jaarplan 2011 van nationaal onderzoeksprogramma Kennis voor Klimaat (KvK) worden de activiteiten beschreven die in 2011 gaan plaatsvinden en die helpen bij het realiseren van het hoofdoel van het onderzoeksprogramma: een bijdrage te leveren aan een tijdige en kosteneffectieve 'climate proofing' van Nederland, mede in een internationale context. Het jaarplan geeft daarnaast inzicht in de financiële aspecten die verbonden zijn met de in 2011 geplande activiteiten.

De subsidie van Kennis voor Klimaat wordt gefaseerd in drie tranches uitgezet. Iedere tranche kent haar eigen programmalijn:

1. De eerste tranche is geprogrammeerd als een gesloten call en betref de meest urgente kennisbehoeften vanuit de hotspots. De projecten in de eerste tranche zijn sinds 2009 in uitvoering en aan het eind van 2011 zal het merendeel van de eerste tranche projecten afgerond zijn.
2. De tweede tranche heeft een thematische insteek en behelst langlopend en verdiepend onderzoek. Hierbij staat de verbinding tussen generieke en gebiedsspecifieke vragen centraal. Via een open call zijn kennisinstellingen uitgenodigd om in consortiumverband pre-proposals in te dienen voor één van de acht gedefinieerde thema's. De beoordelingsprocedure is geheel doorlopen. Van de veertien ingediende pre-proposals zijn er acht geselecteerd. De acht consortia zijn uitgenodigd om een full proposal uit te werken. In de loop van 2010 zijn deze acht consortia van start gegaan met hun vierjarig onderzoek.
3. In 2010 is een start gemaakt met de programmering van de derde tranche. In deze tranche zullen de hotspots de laatste 'witte vlekken' aanpakken en de resultaten uit de diverse onderzoekslijnen moeten samenbrengen ten behoeve van de ontwikkeling van regionale adaptatiestrategieën. Voor iedere hotspot is de basis hiervoor het zogenaamde ORAS document, met Opties voor Regionale Adaptatiestrategieën, die in de loop van 2010 en aan het begin 2011 in concept ontwikkeld worden.

Het delen van kennis en de doorwerking ervan naar de praktijk is een belangrijk onderdeel, niet alleen binnen de projecten, maar ook voor het programma als geheel. Voor 2011 is een van de mijlpalen de KvK projectendag waar betrokkenen bij KvK, Klimaat voor Ruimte (KvR) en het Deltaprogramma met elkaar en van elkaar kunnen leren.

Een andere mijlpaal voor KvK is de eerste tweejaarlijkse monitoring van KvK door de Wetenschappelijke Advies Raad (WAR) en van de Maatschappelijke Advies Raad (MAR). De WAR vindt plaats op 7 en 8 maart 2011. De bijeenkomst van de MAR vindt ook in een van de eerste maanden van 2011 plaats.

2 Wat hebben we bereikt in 2010

Hieronder volgt puntsgewijs een korte weergave van de highlights, de belangrijkste activiteiten die binnen de Stichting KvK zijn uitgevoerd en resultaten die zijn behaald (stand van zaken 1 november 2010). In het jaarverslag over 2010 komen we hier uitgebreid op terug.

2.1 Voortgang binnen de programmalijnen

2.1.1 Beantwoording van urgente kennisvragen: de eerste tranche

- ▽ Start van vier hotspot projecten en goedkeuring van het laatste hotspot project in de eerste tranche;
- ▽ Uitvoering van 23 eerder gestarte projecten binnen de hotspots en vier projecten binnen het modelplatform van de KKF;
- ▽ Afronding van zeven hotspot projecten, publicatie van rapporten en nieuwsberichten hierover op de KvK website. Naar verwachting zullen nog vijf projecten hun gereviewde eindrapport opleveren vóór 31 december 2010.

2.1.2 Verdieping in de onderzoeksprogrammering: de tweede tranche

- ▽ Internationaal wetenschappelijke review ter aanscherping van de acht full proposals die op 8 januari 2010 zijn ingediend;
- ▽ Maatschappelijke review (vergadering maatschappelijk reviewcommissie op 4 februari 2010) ter aanscherping van deze full proposals op basis van de internationaal-wetenschappelijke reviewverslagen en de verweerschriften van de indieners;
- ▽ Beoordeling van de full proposals door het bestuur van KvK, met een aantal verzoeken tot aanpassing van de voorstellen;
- ▽ Beoordeling door de maatschappelijke reviewcommissie van de aangepaste full proposals;
- ▽ Definitieve goedkeuring van de acht full proposals door het bestuur en afsluiten van subsidieovereenkomsten met de acht consortia waarmee ruim 21 miljoen subsidie toegekend is;
- ▽ Samenstellen en instellen van acht stuurgroepen, een voor ieder van de consortia.

2.1.3 Opbouw van adaptatiestrategieën in de hotspots: de derde tranche

- ▽ Start met de vormgeving en programmering van de derde tranche;
- ▽ Review van een eerste projectvoorstel vanuit de hotspot Rotterdam (vervolgonderzoek adaptief bouwen eerste tranche);
- ▽ Voorbereiden brainstormmiddag met de hotspotcoördinatoren over de invulling van de derde tranche.

2.2 Andere projecten

- ▽ Formuleren van een eerste concept van 'Opties voor een regionale adaptatiestrategie (ORAS), tevens basis voor derde tranche;
- ▽ Uitvoering van project Bouwstenen Nationale Adaptatiestrategieën (NAS) in samenwerking met KvR. In dit project wordt een 'toolbox' ontwikkeld die overheden ondersteunt bij de vormgeving en implementatie van adaptatiestrategieën.
- ▽ De organisatorische inrichting en de opbouw van het netwerk Delta Alliance en de identificatie van activiteiten en projecten. Afstemming over doel en focus heeft plaatsgevonden tussen KvK en Delta Alliance en andere netwerken en organisaties zoals Water Mondiaal, World Estuary Alliance en Connecting Delta Cities. De officiële lancering van Delta Alliance vond plaats tijdens het internationale congres 'Delta's in times of climate change'. Start van het eerste project in kader van Delta Alliance over ruimtelijke ontwikkeling en water management in Jakarta ('Jakarta adaptation tools');
- ▽ Goedkeuring van vijf postdoc projecten (totaal tien postdocs) voortkomend uit de gezamenlijk call door NWO Duurzame Aarde en KvK voor onderzoek naar aanpassing aan klimaatverandering en naar de relatie tussen landgebruik en klimaatverandering;
- ▽ KvR en KvK leveren gezamenlijk van bouwstenen voor het bij het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) in uitvoering zijnde project 'Wegen naar een klimaatbestendig Nederland';
- ▽ Uitvoering en afronding van een maatschappelijke impact analyse van de programma's KvK en KvR door het Rathenau instituut;
- ▽ Uitvoering van het project 'Science System Assessment' door het Rathenau instituut. Dit project loopt gedurende de gehele looptijd van KvK;
- ▽ Oprichting van het Platform Duurzame Gebiedsontwikkeling, een gezamenlijk initiatief van het ministerie van VROM¹, Kennis voor Klimaat en Urgenda.

2.3 Kennisuitwisseling en kenniscommunicatie

- ▽ Organisatie van het internationale congres 'Deltas in times of climate change' in samenwerking met KvR en Rotterdam Climate Initiative, van 29 september tot en met 1 oktober 2010 in Rotterdam;
- ▽ Maken van een brochure over klimaatbestendige ontwikkeling van Nederland (Klimaat als Kans: Adaptatie aan klimaatverandering in de ruimtelijke ordening);
- ▽ Organisatie van de tentoonstelling 'Klimaat als Kans' over klimaatadaptatie in Nederland. Deze tentoonstelling was in september twee weken te zien in de centrale hal van het ministerie van VROM;

¹ In oktober 2010 zijn het ministerie van VROM en het ministerie van VenW samengevoegd tot het ministerie van Infrastructuur en Milieu (IM). In dit jaarplan gebruiken we "ministerie van VROM" waar het activiteiten in 2010 betreft en "ministerie van IM" waar het activiteiten in 2011 betreft.

- ▽ Opstellen van KvK communicatiestrategie 2011-2014;
- ▽ Voorbereiding van de KvK projectendag die in april 2011 plaatsvindt;
- ▽ Ondersteuning van projecten bij het organiseren van workshops en het maken van brochures;
- ▽ Ontsluiting van klimaatkennis en het beschikbaar stellen van projectpublicaties via de website en de KvR/KvK/PCCC nieuwsbrief;
- ▽ Vergroting van het netwerk, de verspreiding van kennis en stimulering van het websitebezoek door het openen van een linked-in groep 'Platform Climate Research the Netherlands' en een Twitter account 'ClimateNL'. Via deze media wordt nieuws verspreid en worden discussies gevoerd.

2.4 Organisatie ontwikkelingen

- ▽ Samenstellen van de Maatschappelijke Advies Raad (MAR) en de Wetenschappelijke Advies Raad (WAR) voor de monitoring van de programma's KvK en KvR;
- ▽ Voorbereiding van de bijeenkomsten van de MAR en de WAR;
- ▽ Samenwerking en afstemming met andere organisaties en programma's zoals KvR, PBL, KLIMZUG, Joint Programming Initiative (JPI) en KIC-Climate;
- ▽ Samenwerking met het Deltaprogramma. Op bestuursniveau zijn in 2010 de mogelijkheden besproken voor afstemming en samenwerking tussen het Deltaprogramma en KvK. Op het niveau van de deelprogramma's zijn hotspots en consortia van KvK in contact gebracht met de deelprogramma's van het Deltaprogramma. Sinds eind 2010 neemt Deltacommissaris Wim Kuijken deel aan de Bestuursadviesraad (BAR) van KvK;
- ▽ Nieuwe samenstelling van een deel van de Programmaraad. Vanuit de betrokken kennisinstellingen zijn nieuwe vertegenwoordigers aangesteld.

3 Geplande activiteiten in 2011

In 2011 zullen de activiteiten die binnen de Stichting KvK plaatsvinden zich concentreren op:

1. de uitvoering en afronding van projecten in de eerste tranche;
2. de uitvoering van projecten in de tweede tranche;
3. de programmering van de derde tranche en de mogelijke start van projecten hierbinnen;
4. het werken aan regionale en nationale adaptatiestrategieën;
5. het bestendigen en verder ontwikkelen van het internationale platform Delta Alliance en de uitvoering van projecten in het kader hiervan;
6. de uitvoering van een studie naar de organisatie van transdisciplinair onderzoek;
7. kennisuitwisseling en kenniscommunicatie;
8. de samenwerking en de afstemming met andere organisaties en programma's, met name het Deltaprogramma.

Deze activiteiten worden hierna kort toegelicht. Tevens zijn de hierop aansluitende activiteiten beschreven van de toezichthoudende, adviserende, besturende en ondersteunende organen van de Stichting KvK. De eerste tweejaarlijkse monitoring van het KvK programma door de Maatschappelijke Adviesraad en de Wetenschappelijke Adviesraad zal in 2011 plaatsvinden.

11 |

3.1 Activiteiten binnen de programmalijnen van KvK

Hieronder volgt voor ieder van de drie programmalijnen van KvK een korte beschrijving van de belangrijkste activiteiten die uitgevoerd worden in 2011 (zie Tabel 1)

3.1.1 Eerste tranche

De eerste tranche is vol op stoom en de eerste resultaten zijn behaald.

Op 1 november 2010 waren twaalf eerste tranche projecten afgerond en naar verwachting zullen nog vijf projecten vóór 31 december 2010 hun gereviewde eindrapport opleveren. In 2011 worden naar verwachting vijftien projecten afgerond. Bijlage I geeft de stand van zaken voor wat betreft de voortgang van de projecten in deze tranche.

Vanuit de lopende projecten wordt ieder half jaar gerapporteerd, uiterlijk in week 6 en in week 33, over hun financiële en inhoudelijke voortgang. Hierop volgt een gesprek met de projectbegeleider van KvK. Na goedkeuring van de rapportages wordt een deel van de toegewezen subsidie uitgekeerd aan de projectpartijen.

Voor de projecten die aflopen, wordt een reviewprocedure gestart. Ieder concept eindrapport wordt beoordeeld door middel van een externe review. Deze review wordt door de KvK-projectbegeleider gecoördineerd en in samenspraak met de projectleider, de coördinator van het betrokken programmaonderdeel

(hotspot/KKF) en de Raad van Bestuur van KvK uitgevoerd. Het project kan afgesloten worden na goedkeuring van het eindrapport, het drukken van het eindrapport, goedkeuring van de financiële eindrapportage op basis van een accountantsverklaring en het ter beschikking stellen van de projectresultaten en de deliverables via internet.

3.1.2 Tweede tranche

De acht thematische onderzoeksprogramma's in de tweede tranche zijn in de loop van 2010 opgestart en hebben alle een looptijd tot 31 december 2014. Bijlage II bevat een overzicht van de acht consortia met informatie over de werkpakketten in de thema's.

Het tweede tranche onderzoek doorloopt in 2011 dezelfde halfjaarlijkse, door KvK georganiseerde, monitoring-cyclus als de eerste tranche projecten. Daarnaast is voor ieder thema een stuurgroep benoemd. De stuurgroep begeleidt en adviseert het consortium met betrekking tot inhoud (koers, samenhang en afstemming), kennisdoorwerking en valorisatie van kennis en kan indien nodig binnen de financiële en inhoudelijke kaders van het projectvoorstel adviseren tot bijstelling. De stuurgroep informeert de Raad van Bestuur over de voortgang en de kwaliteit van het onderzoek. De aangewezen projectbegeleider van KvK neemt deel aan de stuurgroep als toehorend lid. De stuurgroep komt minimaal twee keer per jaar bij elkaar.

3.1.3 Derde tranche

In de laatste maanden van 2010 is een eerste aanzet gedaan tot programmering van de derde tranche. De hotspotcoördinatoren worden hier intensief bij betrokken; een eerste brainstormmiddag over de invulling van de derde tranche vindt plaats op 17 januari 2011. Bij de programmering wordt rekening gehouden met de projectresultaten van de eerste tranche, de projecten in de tweede tranche en de Opties voor Regionale Adaptatiestrategieën (ORAS) die de hotspots voor hun eigen regio maken (zie hiervoor paragraaf 3.2.1).

In de derde tranche kunnen verschillende typen projecten uitgevoerd worden:

1. projecten gericht op de ontwikkeling van adaptatiestrategieën in de hotspots;
2. projecten gericht op specifieke en generieke kennislacunes (de zogenaamde 'witte vlekken').

De precieze scope en procedure voor de derde tranche zullen in de eerste helft van 2011 worden bepaald.

Hotspot Rotterdam heeft in de loop van 2010 een projectvoorstel ingediend voor vervolgonderzoek van het adaptief bouwen project uit de eerste tranche.

Activiteiten binnen de programmalijnen	Maand												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Halfjaarlijkse monitoring van projecten													
Evaluatie van projecten													
Stuurgroep bijeenkomsten tweede tranche													
Programmering derde tranche													
Beoordelingsprocedure ToR's en projectvoorstellen derde tranche													

Tabel 1
Activiteiten in de programma-
lijnen van het onderzoeks-
programma KvK

3.2 Werken aan adaptatiestrategieën

3.2.1 Opties voor Regionale adaptatiestrategieën

De eerste tranche heeft in 2010 de eerste onderzoeksresultaten opgeleverd. Daarnaast is voor de hotspots helder geworden welke van hun kennisvragen geadresseerd worden in de tweede tranche. Binnen de derde tranche ligt de focus op projecten die een bijdrage leveren aan de adaptatiestrategieën voor de hotspots of die kennislacunes in de hotspots adresseren. Vooruitlopend op de programmering van de derde tranche is het daarom belangrijk dat de hotspots richting geven aan de opties voor adaptatiestrategieën die relevant zijn voor hun regio. Daarom stond het jaar 2010 in het teken van de ontwikkeling van een eerste concept van de ORAS. De ORAS vormt hiermee de basis voor de derde tranche.

In de loop van 2010 is gebleken dat de meeste hotspots niet in de gelegenheid zijn geweest inhoudelijke invulling te geven aan hun ORAS. Hierdoor is het de hotspots niet gelukt om het doel te halen om in april 2010 een eerste concept versie gereed te hebben. KvK heeft daarom besloten om de hotspots meer intensief te faciliteren bij de eerste ORAS sessies.

Naar verwachting zal voor een viertal hotspots de eerste versie van de ORAS in de eerste helft van 2011 gereed zijn. In de loop van 2011 en gedurende de verdere looptijd van het programma zullen de ORAS documenten verder uitgewerkt en gespecificeerd worden. De resultaten van de studie door het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) 'Op weg naar een klimaatbestendige inrichting' die vermoedelijk in februari 2011 wordt afgerond, kunnen een inspiratiebron zijn voor de hotspots en hen helpen bij het opstellen van de ORAS.

3.2.2 Bouwstenen voor Nationale adaptatiestrategieën

Het project Bouwstenen voor nationale adaptatiestrategieën (KKF 02A Bouwstenen NAS) heeft als doel een bijdrage te leveren aan de kennisdoorwerking en het gebruik van kennis over klimaatverandering op nationaal, regionaal, hotspot en lokaal niveau. Dit gebeurt door middel van het ontwikkelen en toepassen van planning tools en instrumenten die overheden ondersteunen bij het vormgeven en implementeren van adaptatiestrategieën.

In de eerste fase wordt de klimaateffectenatlas uitgebreid en verbeterd en wordt een klimaatmodule ontwikkeld voor het instrument Duurzaamheidsprofiel op Locatie (DPL). Deze fase loopt eind april 2011 af. Het project wordt uitgevoerd in samenwerking en afstemming met het ministerie van IM, het PBL en het Interprovinciaal Overleg (IPO). Ook wordt samengewerkt met het consortium dat in de tweede tranche het onderzoek uitvoert over beleidsondersteunende instrumenten (thema 8). Om samenhang tussen de twee onderzoeken te kunnen borgen is een gezamenlijke stuurgroep ingesteld.

Tevens vindt afstemming en samenwerking plaats tussen de projecten Bouwstenen NAS, thema 8 en het Nationaal Klimaatatelier. Dit laatste is een KvR project gericht op gemeenten, provincies en hotspots die niet al via Bouwstenen NAS of thema 8 worden bediend. Het atelier brengt klimaatkennis in bij de uitwerking van ruimtelijke visies en draagt er zorg voor dat deze kennis meegenomen wordt in de praktijk.

Op basis van de resultaten van fase 1 van het Bouwstenen NAS project wordt nagegaan hoe een eventuele vervolgfase kan worden ingericht.

Tabel 2: Activiteiten met betrekking tot regionale en nationale adaptatiestrategieën

14 |

	Maand											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Werken aan adaptatiestrategieën												
Ontwikkelen eerste versie ORAS document												
Verder uitwerken en specificeren ORAS												
Afronding fase 1 Bouwstenen NAS project												
Uitwerking en goedkeuringsprocedure projectvoorstel fase 2 Bouwstenen NAS												
Uitvoering fase 2 Bouwstenen NAS												

3.3 Delta Alliance

Tijdens het internationale congres 'Deltas in times of climate change' in Rotterdam (29 september t/m 1 oktober 2010) is Delta Alliance (DA) officieel gelanceerd. Dit was de belangrijkste mijlpaal van de tweede fase van het project 'Launching the Delta Alliance' (HSINT01B) waarin de organisatorische inrichting, het helder krijgen van de focus van DA en de uitbreiding van het netwerk centraal stonden. DA is gestart met vier focus delta's in Californië, Indonesië, Vietnam en Nederland. Andere landen/deltagebieden die interesse hebben om zich aan te sluiten zijn Bangladesh, Brazilië, China, Egypte en New Orleans.

DA heeft een budget beschikbaar voor de uitvoering van projecten. Tijdens de tweede fase zijn ook mogelijke projecten verkend die in het kader van DA uitgevoerd kunnen worden. De projecten die gefinancierd worden, dienen doel en missie van DA te ondersteunen door de gezamenlijke ontwikkeling en uitwisseling van kennis en de verbinding van deltagebieden wereldwijd om zo de veerkracht van deltagebieden te vergroten.

Het eindrapport van de tweede fase ondergaat een externe review. Het project loopt naar verwachting af op 31 december 2010. Afhankelijk van de resultaten van de tweede fase wordt bekeken op welke wijze de activiteiten gecontinueerd worden in fase 3 (HSINT01C). Evenals in het afgelopen jaar wordt in 2011 geïn-

vesteerd in de samenwerking en afstemming met andere organisaties en instituties zoals de aangesloten organisaties via de focus delta's van DA, de World Estuary Alliance, Water Mondiaal, Connecting Delta Cities en het Nederlandse ministerie van I&M. Ter bestendinging en verdere ontwikkeling van de organisatie zal een stichting opgericht worden.

In 2010 is in het kader van Delta Alliance een verkennend onderzoek gestart waarin twee AIO onderzoeken naar instrumenten ten behoeve van klimaatbestendige ruimtelijke inrichting en watermanagement in Jakarta worden ingericht (Jakarta adaptation tools). Twee Indonesische AIO's worden geworven. In de eerste maanden van 2011 zullen deze vervolgens van start gaan. De AIO's worden mede vanuit de tweede tranche thema's waterveiligheid (thema 1) en beleidsondersteunende instrumenten (thema 8) begeleid.

Tabel 3: Activiteiten in het kader van de Delta Alliance

Activiteiten van DA in 2011	Maand												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Goedkeuringsprocedure projectvoorstel DA fase 3	■	■											
Uitvoering DA fase 3		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Verkennde studie in Jakarta	■	■											
Goedkeuringsprocedure AIO voorstellen		■	■										
Twee AIO onderzoeken Jakarta			■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

15 |

3.4 Analyse van de organisatie van transdisciplinair onderzoek

Het Rathenau Instituut is in 2010 gestart met de uitvoering van het project "Comparative Monitoring of Knowledge for Climate". Dit project (SSA01) vindt gedurende de looptijd van KvK plaats. Het Rathenau Instituut gaat in zijn onderzoek analyseren hoe KvK en andere transdisciplinaire onderzoeksprogramma's op het gebied van klimaatadaptatie functioneren. Het instituut onderzoekt of de aanpak en organisatie van KvK voor dit soort programma's effectief is. Tevens wordt gekeken welke factoren bijdragen aan succesvolle transdisciplinaire kennisontwikkeling. Het onderzoek levert zowel specifieke inzichten op over KvK, als algemene inzichten ten behoeve van de aansturing en inbedding van toekomstige transdisciplinaire programma's en de governance van transdisciplinair onderzoek.

In 2011 worden de te bestuderen nationale wetenschapssystemen en de cases gekarakteriseerd en wordt de methodologie ontwikkeld. De eerste resultaten van de studie naar succesfactoren van transdisciplinaire kennisontwikkeling in de hotspots van KvK worden aan het eind van het jaar verwacht.

3.5 Kennisuitwisseling en communicatie

Met de kennis die voortkomt uit de KvK-projecten kunnen overheden en bedrijven geholpen worden met het maken van adaptatiestrategieën en het op-

timaliseren van investeringen in de ruimtelijke ordening, nieuwbouw en herstructurering en infrastructuur. Een belangrijk doel van de communicatiestrategie van het programma is ervoor zorg te dragen dat kennis in de praktijk gebruikt wordt en dat kansen benut worden. Daarvoor moet kennis worden gedeeld, toepasbaar gemaakt en verankerd.

Het zien van klimaatverandering als een kans en niet als een bedreiging is de rode draad van de onderzoeken die binnen KvK uitgevoerd wordt. Het uitdragen van de positieve boodschap 'Klimaat als Kans' is een goede communicatiestrategie om overheden en het bedrijfsleven te enthousiasmeren om met klimaatadaptatie aan de slag te gaan.

De website wordt aangepast aan deze positieve boodschap 'Klimaat als Kans'. Ook wordt de website toegankelijker gemaakt voor onze belangrijkste doelgroepen. Dit zijn naast de al bij KvK betrokken partijen, mensen en organisaties die besluiten nemen over investeringen in de ruimtelijke ordening, nieuwbouw en herstructurering en infrastructuur en mensen en organisaties die dat soort besluiten beïnvloeden. Ook studenten, scholieren en burgers behoren tot de doelgroep. Een webpanel wordt ingesteld, dat de website regelmatig beoordeelt op toegankelijkheid naar de doelgroepen toe.

16 |

Een belangrijke mijlpaal in 2011 is de organisatie van de KvK projectendag voor alle partijen die deelnemen aan KvK onderzoek. Tevens worden betrokkenen bij Klimaat voor Ruimte (KvR), het Deltaprogramma en beleidsmakers gericht uitgenodigd om met elkaar en van elkaar te leren. De projectendag vindt in april 2011 plaats.

De hotspots en consortia die aan KvK onderzoek deelnemen worden gestimuleerd om symposia en workshops te organiseren en om folders en brochures uit te geven.

Via de website wordt kennis uit de projecten gedeeld door het digitaal beschikbaar stellen van publicaties, posters en presentaties en door het plaatsen van nieuwsberichten. Kennis wordt ook in 2011 onder een breed publiek verspreid door het uitbrengen van de digitale KvR/KvK/PCCC nieuwsbrief. Sinds 2010 wordt gebruik gemaakt van 'nieuwe media' zoals Linked-in en Twitter. Tenslotte is een belangrijk communicatiemiddel het uitsturen van persberichten over projectresultaten en klimaatnieuws.

In 2011 worden op het educatieve vlak de mogelijkheden verkend om een Teleac serie uit te brengen, masterclasses, klimaatateliers en andere leertrajecten op te zetten in samenwerking met stakeholders.

De reizende tentoonstelling 'Klimaat als Kans' die op 21 september 2010 officieel is geopend bij het ministerie van VROM wordt op nieuwe locaties tentoongesteld. Meerdere organisaties, zoals Waterschap Reest en Wieden, Waternet, de provincies Drenthe en Zuid Holland en Rijkswaterstaat hebben interesse getoond.

	Maand											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Kennisuitwisseling en communicatie												
Organisatie van KvK projectendag 2011												
Organisatie van symposia, bijeenkomsten en tentoonstelling 'Klimaat als Kans'												
Communicatie/PR: folders, nieuwsbrieven, website, Linked-in en Twitter												
Educatie												

Tabel 4
Kennisuitwisseling en
communicatie

3.6 Organisatieontwikkelingen

3.6.1 Samenwerking en afstemming met andere programma's

Uit de gezamenlijk call door *NWO Duurzame Aarde* en KvK zijn 5 projecten met elk 2 postdocs voortgekomen; de projecten hebben een looptijd van twee jaar. Het betreft onderzoek naar aanpassing aan klimaatverandering en naar de relatie tussen landgebruik en klimaatverandering. Het programma heeft een omvang van 1,5 miljoen euro. De bijdrage van KvK hierin is 0,5 miljoen euro. Vanaf augustus 2010 zijn de postdoc projecten gestart. Aan het eind van 2012 moeten alle projecten afgerond zijn. De financieel-administratieve verantwoordelijkheid voor deze projecten wordt gedragen door NWO. KvK draagt de verantwoordelijkheid voor alle activiteiten met betrekking tot publiciteit en communicatie. KvK streeft ernaar de projecten zoveel als mogelijk aan te laten sluiten bij het onderzoek dat in de tweede tranche uitgevoerd wordt.

Met KvR wordt ook in 2011 intensief samengewerkt. Aan het eind van 2011 wordt KvR afgerond. Het is van cruciaal belang dat de kennis die in KvR projecten ontwikkeld is niet alleen haar weg vindt in de praktijk, maar ook dat deze haar weerslag vindt in het KvK programma. Hierom wordt in 2011 extra aandacht besteed aan kennisuitwisseling en kennisdoorwerking tijdens de KvK projectendag en het KvR eindsymposium die beiden in 2011 plaatsvinden.

In het licht van het veilig en klimaatbestendig maken van Nederland is het van groot belang dat het *Deltaprogramma* en het onderzoeksprogramma KvK inhoudelijk goed op elkaar worden afgestemd. In 2010 is hiertoe het initiatief genomen. In de praktijk is er sprake van afstemming en samenwerking door de betrokken onderzoekers en beleidsmakers. Deze samenwerking met het Deltaprogramma betekent dat het KvK onderzoek nog beter kan worden afgestemd op de regionale en landelijke kennisbehoefte. Sinds eind 2010 neemt Deltacommissaris Wim Kuijken deel aan de Bestuursadviesraad (BAR) van KvK. In 2011 wordt aan deze samenwerking en afstemming verdere invulling gegeven door organisatorische koppelingen tussen deelprogramma's, hotspots en consortia,

waar nodig en wenselijk. De KvK projectendag 2011 zal worden gebruikt om KvK en het Deltaprogramma verder bij elkaar te betrekken.

Het *platform Duurzame Gebiedsontwikkeling* (DGo) is een gezamenlijk initiatief van het ministerie van VROM, Kennis voor Klimaat en Urgenda en is in september 2010 van start gegaan. De 25 leden van het platform zijn afkomstig uit diverse disciplines. Het platform bouwt voort op de vele Nederlandse praktijkervaringen waarbij gestreefd wordt naar duurzame gebiedsontwikkeling. Het platform heeft de ambitie om te komen tot een integrale visie en een aantal nieuwe concepten en handvatten waarmee partijen verder kunnen worden geholpen bij het realiseren van integrale duurzaamheidsambities.

In internationaal verband vindt in 2011 ook samenwerking plaats. KvK neemt namens de betrokken kennisinstellingen en universiteiten in Nederland deel aan het door de EU gefinancierde project *CIRCLE2-ERA-Net*. Het ministerie van I&M is vertegenwoordigd in de advisory board van *CIRCLE2-ERA-Net*. Binnen dit vervolgpriject van het in 2004 gestarte *CIRCLE-ERA-Net* project (zesde kaderprogramma van de Europese Unie) focust men zich op het versterken van het Europese platform voor de financiering van onderzoek en het stimuleren van de beleidsdialoog op het gebied van impact van klimaatverandering en klimaatadaptatie. KvK richt zich in dit programma op het delen van kennis en op het versterken van de science-policy interface. KvK heeft hiermee het stokje overgenomen van KvR dat betrokken was bij het eerste *CIRCLE-ERA-Net* project.

In Duitsland is in 2008 het onderzoeksprogramma *KLIMZUG* gestart. Dit onderzoeksprogramma heeft een nagenoeg gelijke looptijd als KvK en heeft een soortgelijk doel als KvK: klimaatadaptatie met een focus op de regionale schaal. In 2011 zal verder bekeken worden hoe deze programma's van elkaar kunnen leren en op welke manier samenwerking het beste vorm gegeven kan worden.

De kennisinstellingen die het initiatief genomen hebben tot de ontwikkeling van het KvK programma werken samen in het Europese programma *Climate KIC* samen met kennisinstellingen uit Frankrijk, Engeland, Duitsland en Zwitserland en in het Europese Joint Programming initiative (JPI) *Connecting climate Knowledge for Europe* (Clik'EU).

3.6.2 Interne organisatie

Hieronder volgt een korte beschrijving van de belangrijkste activiteiten en aandachtspunten voor 2011 van de toezichhoudende, adviserende, besturende en ondersteunende organen van KvK.

De Raad van Toezicht (RvT)

De RvT heeft als taak toezicht te houden op het beleid van de RvB en op de algemene gang van zaken in de Stichting. De RvT heeft in 2011 een belangrijke rol bij:

- ▽ de advisering over en het toezicht houden op de wijze waarop de adviezen van de Maatschappelijke Advies Raad (MAR) en de Wetenschappelijke Advies Raad (WAR) hun beslag krijgen in het onderzoeksprogramma.
- ▽ de planning en verslaglegging betreffende de jaarcyclus van KvK. De RvT geeft goedkeuring aan de jaarrekening 2010, het jaarverslag 2010 en het jaarplan 2012 (zie bijlage III);
- ▽ de advisering over de ontwikkeling van de kennisinfrastructuur en de maatschappelijke aanhechting van het programma;
- ▽ het toezicht houden op de relevantie van de onderzoeksresultaten voor de beleidspraktijk en de private sector;
- ▽ de onderzoeksprogrammering en invulling van de derde tranche en de ORAS;
- ▽ advisering over de verdere ontwikkeling van de communicatiestrategie van KvK;
- ▽ de verdere strategische ontwikkeling en organisatie van het onderzoeksprogramma, mede in het licht van externe ontwikkelingen.

19 |

De Raad van Bestuur (RvB)

De RvB draagt de algehele verantwoordelijkheid voor de Stichting Kennis voor Klimaat en voor het bereiken van de doelen die in de statuten zijn vastgelegd. Specifieke activiteiten voor de RvB in 2011 zijn:

- ▽ monitoring en evaluatie van de eerste en de tweede tranche projecten;
- ▽ monitoring en evaluatie van de projecten van het Rathenau Instituut en de Delta Alliance;
- ▽ het vormgeven van de derde tranche, programmatische inrichting, besluitvorming over ingediende ToR's en projectvoorstellen en het aangaan van subsidieovereenkomsten;
- ▽ het stimuleren en faciliteren bij het opstellen van de ORAS door de hotspots;
- ▽ sturing en coördinatie van de onderzoeksprogrammering en bewaking van de samenhang;
- ▽ overleg met de Bestuursadviesraad en de Raad van Toezicht over de strategische ontwikkeling van het KvK-programma en de samenhang met de regionale en nationale beleidsagenda's;
- ▽ samenwerking met onderzoeksprogramma's zoals KvR en met NWO Duurzame Aarde;
- ▽ samenwerking en afstemming met het Deltaprogramma;
- ▽ planning in samenwerking met KvR van de eerste, tussentijdse monitoring door de Wetenschappelijke Advies Raad (WAR) en de Maatschappelijke Advies Raad (MAR);
- ▽ mogelijke sturing of aanpassingen aan het programma op basis van de aandachtspunten en adviezen door de MAR en de WAR;

- ▽ samenwerking en afstemming met internationale programma's zoals KLIM-ZUG en KIC Climate en de internationale kennisuitwisseling;
- ▽ participatie in de programma's CIRCLE ERA-Net 2 en JPI CliK'EU;
- ▽ rapporteren naar en afstemming met het penvoerend ministerie van IM.

De Programmaraad

De Programmaraad heeft een belangrijke adviserende rol in de programmering van het onderzoeksprogramma, in de subsidieaanvragen en in de voorbereiding van de verschillende evaluaties van het programma. Belangrijke en bepalende momenten in 2011 zijn de advisering over:

- ▽ de onderzoeksprogrammering van de derde tranche;
- ▽ goedkeuring van ToR's en projectvoorstellen uit derde tranche;
- ▽ opties regionale adaptatiestrategieën (ORAS);
- ▽ de verbinding met andere relevante internationale initiatieven;
- ▽ samenwerking met het Deltaprogramma.

Het Programmabureau

Het Programmabureau van Kennis voor Klimaat is als uitvoerend orgaan belast met het voorbereiden en uitvoeren van besluiten door de RvB en met de ondersteuning van de toekenning van subsidies en de evaluatie daarvan. Belangrijke activiteiten van het Programmabureau van de Stichting KvK zijn:

- ▽ de voorbereiding van de jaarrekening van 2010, het jaarverslag 2010, het jaarplan 2012 (zie Bijlage III);
- ▽ de uitvoering van besluiten van de RvB voor wat betreft de eerste, tweede en derde tranche;
- ▽ de ondersteuning van de RvB, RvT, de Programmaraad en samenwerking met de KT;
- ▽ het voorbereiden van subsidieovereenkomsten met de onderzoekspartijen van goedgekeurde projectvoorstellen;
- ▽ monitoring en evaluatie van de lopende projecten;
- ▽ coördineren van externe review voor projectvoorstellen en concept eindrapporten.

De Bestuursadviesraad (BAR)

De Bestuursadviesraad adviseert de RvB over strategische aangelegenheden, in het bijzonder over de samenwerking van KvK met de betrokken publieke en private partijen, over kennisontwikkeling en kennisoverdracht, en over de besteding van rijksmiddelen. Daarbij komen de hoofdlijnen van de programmering en de aansluiting op de beleidsagenda van de departementen aan de orde. Sinds eind 2010 neemt Deltacommissaris Wim Kuijken deel aan de BAR. In 2011 zal de BAR zich buigen over:

- ▽ de programmering van de derde tranche;
- ▽ de voortgang en resultaten van de tweede tranche;
- ▽ het richtinggeven aan de verdere ontwikkeling van Delta Alliance;
- ▽ de adviezen van en aandachtspunten uit de MAR en de WAR;

- ▽ de verbinding van het programma aan de prioritering van de beleidsagenda van de departementen;
- ▽ de samenwerking met het Deltaprogramma;
- ▽ de ontwikkeling van de kennisinfrastructuur op het gebied van klimaatverandering;
- ▽ de verbinding met andere relevante internationale initiatieven.

De Wetenschappelijke Advies Raad (WAR) en de Maatschappelijke Adviesraad (MAR)

De onderzoeksprogramma's KvK en KvR zijn complementair in hun scope op klimaatadaptatie en in hun transdisciplinaire aanpak, ook al zijn ze verschillend gefaseerd. Om de aansluiting tussen onderzoek en praktijk te versterken en de relevantie te vergroten hebben de besturen van KvK en KvR een gezamenlijke WAR en MAR ingesteld. Beide organen helpen de programma's optimaal gericht te blijven op wetenschappelijke vernieuwing en maatschappelijke kennisbehoeften. Voor KvK wordt dit het eerste tweejaarlijkse adviesmoment van de WAR en de MAR. De adviesfunctie van deze raden is aanvullend aan de toezichthoudende functie van de RvT. Bijlage IV bevat een overzicht met de samenstelling van beide raden.

21 |

Op 7 en 8 maart 2011 komt de WAR bij elkaar. Deze bestaat uit buitenlandse wetenschappers die vanuit verschillende disciplines kijken naar de wetenschappelijke impact van de programma's KvK en KvR. Ter voorbereiding hierop wordt gewerkt aan de opstelling van een adviesprotocol en een document met daarin informatie over de wetenschappelijke resultaten uit de beide programma's. De WAR zal een adviesbrief opstellen op basis van de bevindingen. De resultaten van deze adviesbijeenkomsten en de daaruit voortkomende aandacht- en actiepunten, zullen bij de verdere uitvoering van het KvK programma meegenomen worden.

Op dit moment wordt de bijeenkomst van de MAR georganiseerd. De documenten die ter voorbereiding aan de MAR leden toegezonden worden zijn in 2010 opgesteld in samenwerking met KvR. De uitkomst van deze eerste zitting wordt ook vastgelegd in een adviesbrief aan de beide besturen van KvK en KvR.

4 Financieel overzicht 2011

De activiteiten die in 2011 worden uitgevoerd, en die in hoofdstuk 3 zijn beschreven, worden alle projectmatig uitgevoerd. Een financieel overzicht van de projecten wordt gegeven in Bijlage V. De bedragen in Bijlage V hebben betrekking op projecten die gesubsidieerd worden uit de derde beschikking van het Onderzoeksprogramma Kennis voor Klimaat. Op basis van de geprognosticeerde uitgaven in 2011 wordt aan het Ministerie van IM een voorschot gevraagd van 10,0 miljoen euro.

Hieronder volgt een kort resumé van de verschillende onderdelen.

4.1 Eerste tranche

Het totale projectbudget voor onderzoeksprojecten in de eerste tranche, waaraan de Raad van Bestuur van Kennis voor Klimaat goedkeuring heeft verleend, bedraagt 12,3 miljoen euro. Dit budget bestaat voor een bedrag van ruim 6,3 miljoen euro uit subsidie van Kennis voor Klimaat en voor een bedrag van bijna 6,0 miljoen euro aan cofinanciering die wordt ingebracht.

Uit de monitoring van de voortgang van projecten in de eerste tranche is gebleken dat er ten aanzien van 1 project een zorgpunt is met betrekking tot de subsidiemiddelen. Het betreft een subsidiebedrag van in totaal 56k euro dat is uitgekeerd. Omdat het naar verwachting niet mogelijk zal zijn hiervoor een goedkeurende accountantsverklaring te verkrijgen van de uitvoerende partij zal het uitgekeerde subsidiebudget worden teruggevorderd.

Uit 2010 zal naar verwachting een subsidiebedrag van 4,4 miljoen zijn uitgekeerd. De uitgaven die in 2011 zullen worden gedaan ten laste van de KvK subsidie worden geraamd op 1,5 miljoen euro.

4.2 Tweede tranche

De onderzoeksprojecten rond de acht thema's zijn alle in de loop van 2010 van start gaan.

Het totale projectbudget voor onderzoekprojecten in de tweede tranche, waaraan de Raad van Bestuur van Kennis voor Klimaat goedkeuring heeft verleend, bedraagt ruim 39 miljoen euro. Dit budget bestaat voor een bedrag van 20 miljoen euro uit subsidie van Kennis voor Klimaat en voor een bedrag van 19 miljoen euro aan cofinanciering die wordt ingebracht. Dit laatste bedrag is 5 miljoen euro meer dan in het jaarplan 2010 werd geraamd.

Uit 2010 zal naar verwachting een subsidiebedrag van 3,0 miljoen euro zijn uitgekeerd. De uitgaven die in 2011 zullen worden gedaan ten laste van de KvK subsidie worden geraamd op 7,1 miljoen euro.

4.3 Derde tranche

In de laatste maanden van 2010 is een begin gemaakt met de vormgeving en programmering van de derde tranche. Er wordt naar gestreefd dat eind 2011 circa de helft van de beoogde projecten in uitvoering zijn genomen. Uiterlijk medio 2012 dienen de overige projecten in de derde tranche te zijn gestart.

Naar verwachting zal het totale budget van projecten die in 2011 in uitvoering worden genomen 3,4 miljoen euro bedragen, waarvan 1,7 miljoen euro KvK subsidie en 1,7 miljoen euro cofinanciering.

De uitgaven die in 2011 zullen worden gedaan ten laste van de KvK subsidie worden geraamd op 0,6 miljoen euro.

4.4 Overige projecten

Tot 1 december 2010 heeft de Raad van Bestuur goedkeuring verleend aan toekenning van 2,4 miljoen euro subsidie voor projecten anders dan die in de eerste of tweede tranche. Het betreft projecten die vallen onder de programmaonderdelen Kennistransfer (KT01 voor 2009 en 2010), Science System Assessment (SSA-01) en internationale hotspots (Delta Alliance [HSINT01A/B+HSINT02]). Daarnaast is voor een bedrag van in totaal 0,7 miljoen euro subsidie toegekend aan de projecten “Opties Regionale Adaptatiestrategie” en “Integratie Duurzame Aarde Onderzoek”.

Afhankelijk van de resultaten van lopende onderzoeksprojecten, is de Raad van Bestuur voornemens in 2011 zijn goedkeuring te verlenen aan een aantal nieuwe projecten, waaronder vervolg Bouwstenen NAS (KKF02b), fase 3 van de Delta Alliance (HSINT01C), fase 2 van project Jakarta adaptation tools (HSINT02A) en Platform Duurzame Gebiedsontwikkeling (totaal 0,7 miljoen euro subsidie). Daarnaast wordt in 2011 een subsidiebedrag van 0,4 miljoen euro aangewend voor kennistransfer en communicatie. Hiermee komt het totaal projectbudget van de overige projecten op een bedrag van 6,5 miljoen euro, waarvan 4,2 miljoen euro aan subsidie van KvK en 2,3 miljoen euro aan cofinanciering.

De uitgaven die in 2011 zullen worden gedaan ten laste van de KvK subsidie worden geraamd op 1,5 miljoen euro.

4.5 Kosten besturing en ondersteuning

De uitgaven in 2011 ten laste van de KvK subsidie worden geraamd op 1,6 miljoen euro. Door de tariefstelling van de leden van de RvB zal hierboven een bedrag aan cofinanciering worden gegenereerd.

Dit bedrag is in het overzicht in Bijlage V buiten beschouwing gelaten. De totale uitgaven ten laste van het beschikbare subsidiebudget voor besturing en ondersteuning uit de derde beschikking van KvK worden over de periode 2009 t/m 2011 geraamd op 4,5 miljoen euro. Daarnaast is in 2009 uit het subsidiebudget van de tweede beschikking van KvK een bedrag van ruim 0,3 miljoen euro aangewend.

Op basis van de totale subsidiebesteding van 24,6 miljoen euro over de jaren 2009 tot en met 2011 en de cofinanciering die in deze periode wordt ingebracht, bedraagt de overhead vanwege de kosten van besturing en ondersteuning ca. 12 %.

4.6 Totale investering 2011

De totale omvang van de toegewezen projectbudgetten in de derde beschikking van Kennis voor Klimaat wordt ultimo 2011 geraamd op 66 miljoen euro. Hiervan komt ca. 37 miljoen euro ten laste van de KvK subsidie. Aan cofinanciering wordt door partijen voor een bedrag van 29 miljoen ingebracht (44 %). Daarmee is de te verwachten in te brengen cofinanciering over de eerste en tweede tranche beduidend hoger dan de 23 miljoen euro die over de gehele looptijd van het programma moet worden ingebracht.

De uitgaven in 2010 ten laste van de KvK subsidie worden geraamd op ruim 9,1 miljoen euro.

De uitgaven in 2011 ten laste van de KvK subsidie worden geraamd op ruim 12,3 miljoen euro.

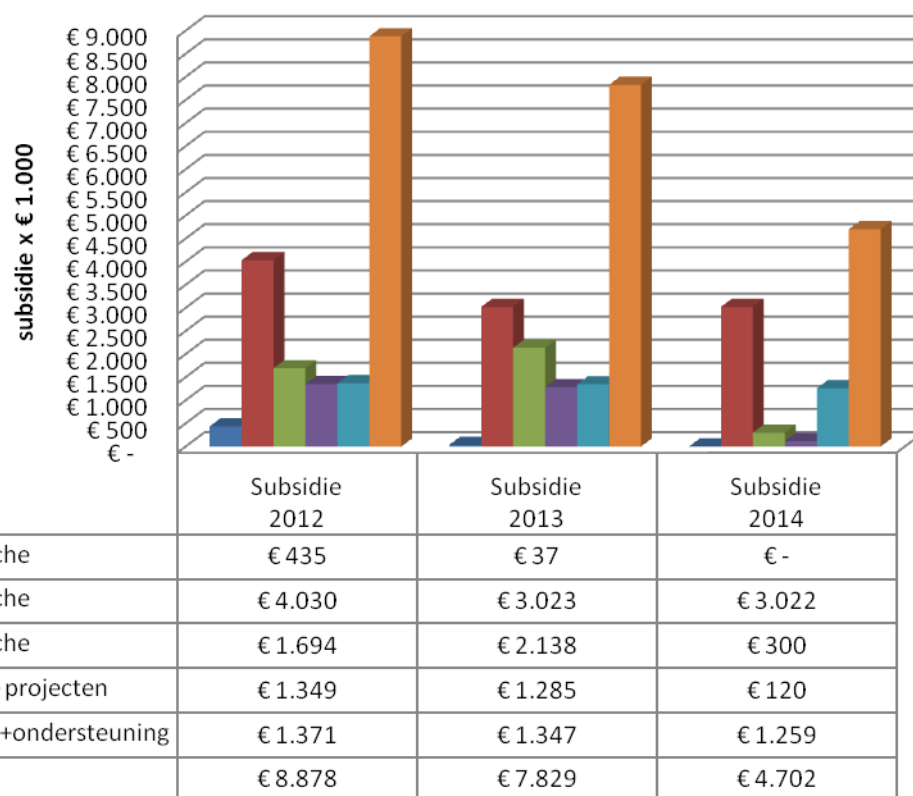
25 |

Uitgaven in 2009	Euro 3,2 mio
Uitgaven in 2010	Euro 9,1 mio
Geraamde Uitgaven in 2011	<u>Euro 12,3mio +</u>
Totale uitgaven derde beschikking Kennis voor Klimaat	Euro 24,6 mio
Ontvangen voorschot 2009	Euro 10,3 mio
Ontvangen voorschot 2010	<u>Euro 5,4 mio -</u>
Minimaal benodigd om verplichtingen na te komen	Euro 8,9 mio
Reservering voor onvoorziene uitgaven	<u>Euro 1,1 mio +</u>
Gevraagd voorschot 2011	Euro 10,0 mio

4.7 Prognose besteding subsidiemiddelen na 2011

Onderstaand een grafiek van de besteding van de resterende subsidiemiddelen voor de jaren 2012 tot en met 2014.

Prognose besteding subsidiemiddelen na 2011 (x € 1.000)

5 Bijlagen

- Bijlage I.   Overzicht van projecten in de eerste tranche
- Bijlage II.   Overzicht van projecten in de tweede tranche
- Bijlage III.   Jaarcyclus planning en control 2011
- Bijlage IV.   Samenstelling bestuurs- en adviesorganen Kennis voor Klimaat
- Bijlage V.   Financieel overzicht 2011

Bijlage I. Overzicht van projecten in de eerste tranche

Projectnummer	Titel	Status*	(Geplande) looptijd
<i>Kennis Klimaat Faciliteit</i>			
KKF01A	Modelplatform - Future Weather	In uitvoering	1-9-2009 / 31-12-2011
KKF01B	Modelplatform - Coupling	In uitvoering	1-2-2009 / 31-12-2010
KKF01C	Modelplatform - Tailoring	In uitvoering	1-6-2009 / 30-6-2011
KKF02A	Bouwstenen NAS	In uitvoering	1-11-2009/ 30-04-2011
KKF03	Coördination, monitoring and strategy of the Climate Knowledge Facility	Afgerond	1-1-2009 / 31-12-2009
<i>Hotspot Droge rurale gebieden</i>			
HSDR00-09	Coördinatie en begeleiding hotspot Droge Rurale gebieden	Afgerond	1-1-2009 / 31-12-2009
HSDR01	Strategies to cope with climate change in dry rural sandy areas of the province of Gelderland	In uitvoering	4-1-2010 / 31-12-2010
HSDR02	Spatial claims of adaptive strategies in densely populated rural areas	In uitvoering	1-1-2010 / 1-3-2011
<i>Hotspot Grote rivieren</i>			
HSGR02	Assessment of upstream flood risk in the Rhine Basin	In uitvoering	1-11-2008 / 31-12-2011
HSGR06	Adaptation to Meuse flood risk: a scenario assessment	In uitvoering	1-1-2010 / 31-1-2012
HSGR07	Klimaatbestendige dijk langs de Nederrijn / Lek	Afgerond	1-6-2009 / 8-10-2010
<i>Hotspot Haaglanden</i>			
HSHL01A	Klimaat in ruimtelijke keuzes	In uitvoering	1-1-2009 / 31-12-2010
HSHL02	Toekomst veenweidegebied hotspot Haaglanden	In uitvoering	7-7-2009 / 15-2-2011
HSHL05 / HSRR04	Regiospecifieke klimaatinformatie voor Haaglanden en regio Rotterdam	In uitvoering	3-3-2009 / 30-6-2011
HSHL06 / HSHL12	Brede, gebiedsspecifieke verkenning van effecten van klimaatverandering, in samenhang met toekomstscenario's en trendmatige ontwikkelingen	In uitvoering	1-5-2009 / 31-12-2010
HSHL08	Demonstratieproject meervoudig ruimtegebruik voor waterberging in glastuinbouw	In uitvoering	1-4-2009 / 31-12-2010
<i>Hotspot Mainport Schiphol en Regio Schiphol</i>			
HSMS01	Windvisions - Wind visibility monitoring at Mainport Schiphol	In uitvoering	1-10-2009 / 30-9-2011
HSMS02	Climatology and climate scenarios Mainport Schiphol	In uitvoering	1-4-2009 / 31-12-2011
HSMS03	IMPACT - Improved meteorological predictions for airport capacity tuning	In uitvoering	1-10-2009 / 31-1-2012
HSRS01	Voorstudie Regio Schiphol	Afgerond	1-4-2009 / 31-10-2009

Projectnummer	Titel	Status*	(Geplande) looptijd
Hotspot Ondiepe wateren en veenweidegebieden			
HSOV01A	Climate effects on decomposition in drained peat meadows: implications for peat subsidence and water quality	In uitvoering	1-5-2009 / 1-5-2013
HSOV01B	Climate influence on water quality: which trends are already apparent?	In uitvoering	1-1-2009 / 1-6-2011
HSOV01C	Managing climate effects in peat meadows and shallow lakes	In uitvoering	1-3-2009 / 1-3-2013
Hotspot Regio Rotterdam			
HSRR00-09	Coördinatie hotspot Regio Rotterdam	Afgerond	1-1-2009 / 31-12-2009
HSRR01	Urban development - Urban water systems	Afgerond	1-2-2009 / 31-10-2010
HSRR02	Definitiestudie waterveiligheid buitendijks gebied	Afgerond	23-3-2009 / 31-7-2010
HSRR03B	Afsluitbaar open Rijnmond - Waterfront Rijnmond	Afgerond	1-12-2008 / 30-6-2010
HSRR05	Heat stress in Rotterdam	In uitvoering	1-1-2009 / 31-1-2011
HSRR06	Veilige en goed ingepaste hoofdwaterkeringen	Afgerond	1-2-2009 / 30-09-2010
HSRR07/HSGR08	Relationship between perceived flood risks, problem ownership and household and business adaptation choices	In uitvoering	1-6-2010 / 1-12-2011
HSRR08	De effecten van klimaatverandering op de binnenvaart via de Rotterdamse regio	In uitvoering	1-1-2009 / 30-4-2011
HSRR09	Adaptief bouwen in het buitendijks gebied in de hotspot regio Rotterdam	Afgerond	1-3-2009 / 1-4-2010
Hotspot Waddenzee			
HSWZ04	Need to know or nice to know? Developing the knowledge agenda for climate change and adaptation in the Wadden Sea	Afgerond	3-2-2009 / 3-2-2010
HSWZ05	Climateproof Eemsdelta	geannuleerd	
Hotspot Zuidwestelijk delta			
HSZD01	Negotiating uncertainties: defining climate proofing and assessing associated uncertainties in the Southwest Delta Region of the Netherlands	In uitvoering	1-1-2009 / 31-7-2011
HSZD02	Climate change effects on the restoration of estuarine dynamics within the delta region	In uitvoering	1-7-2009 / 1-5-2011
HSZD03	Climate change as an opportunity for entrepreneurs	Goedgekeurd	2 jaar
Overige projecten			
MSZD01	Verkenning zoetwatervoorziening Zuidwestelijke Delta	Afgerond	1-3-2009 / 30-11-2009

* Stand van zaken 1 november 2010

Bijlage II. Overzicht van projecten in de tweede tranche

Thema	Werkpakketten	Consortium en consortium leider
Thema 1. Waterveiligheid op nationaal en regionaal niveau		
Adaptation of flood risk management policy to climate change at national and regional levels: innovative measures and instruments (Climate-proof flood risk management)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Controlling flood levels: flexible flood barrier systems 2. Reducing the impact of wave attack: natural buffers 3. Robust multi-functional embankments 4. Reduction of exposure to floods and reduction of flood consequences 5. International comparative analysis of adaptation policies 6. Cross-cutting approaches: uncertainty, robustness and designing for spatial quality 	<ul style="list-style-type: none"> - Deltares (Dr. F. Klein) - TU Delft - Wageningen Universiteit and Research Centrum - Vrije Universiteit van Amsterdam - HKV CONSULTANTS - Flood Hazard Research Centre (FHRC), UK - Helmholtz-Centre Potsdam GFZ German Research Center for Geosciences, Germany
Thema 2. Zoetwatervoorziening op nationaal en regionaal niveau		
Towards a climate proof fresh water supply: robust and flexible solutions to balance supply and demand of quantity and quality on different scales (climate proof fresh water supply)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Climate change in the Netherlands in a global/European perspective - our boundary conditions 2. Adapting fresh water supply and buffering capacity of the coupled groundwater – surface water system to a changing climate 3. Adaptation and implications of increasing salt water pressures to agriculture and nature 4. Water technology as a tool for sustainable regional water supply 5. Decision making under uncertainty – finding a robust and flexible fresh water supply strategy 6. Integrating cases 	<ul style="list-style-type: none"> - Deltares (Prof. ir. E. van Beek) - Wageningen Universiteit - KWR, Watercycle Research Institute - Vrije Universiteit van Amsterdam - Universiteit van Twente - Alterra - Technische Universiteit Delft - Acacia Water - Universiteit Utrecht - TNO - ASR Systems, USA - British Geological Survey - Ecole Polytechnique Federal Lausanne, Switzerland - Federal Institute of Hydrology, Germany - Institute National de Recherche en Genie Rural, Eaux et Foret, (INRGREF), Tunisia - United States Geological Survey (USGS)
Thema 3. Klimaatbestendige inrichting van het landelijk gebied		
Exploring the potential for climate change adaptation strategies in rural areas (CARE)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Integration: multifunctional adaptation to climate change 2. Water and biodiversity in the future climate 3. Drivers and consequences of adaptation by farmers 	<ul style="list-style-type: none"> - Wageningen Universiteit (Prof.dr.ir. A. van den Brink) - Stichting DLO - Vrije Universiteit Amsterdam - Utrecht Universiteit - Deltares - KWR Watercycle Research Institute - University of Edinburgh, UK

Thema	Werkpakketten	Consortium en consortium leider
Thema 4. Klimaatbestendige inrichting van het stedelijk gebied		
Climate change adaptation in the urban environment: an integrated and multi-scale approach (Climate Proof Cities)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Urban Climate System 2. Sensitivity, Impacts and Vulnerability 3. Adaptation Measures and Strategies 4. Governance and Adaptive Capacity in cities and metropolitan areas 5. Integration 	<ul style="list-style-type: none"> - TNO (R.A.W. Albers, MSc, MPA) - Technische Universiteit Delft - Technische Universiteit Eindhoven - Wageningen Universiteit - Utrecht Universiteit - Universiteit van Amsterdam - Radboud Universiteit Nijmegen - Deltares - KWR Watercycle Research Institute - UNESCO-IHE - University of Manchester, UK - Albert-Ludwigs-Universität, Germany - Universität Kassel, Germany
Thema 5. Infrastructuur en netwerken		
Infrastructure Networks Climate Adaptation and Hotspots – Researching the Interconnections, Exploring Adaptation (INCAH).	<ol style="list-style-type: none"> 1. Building adaptation strategies for infrastructures and networks 2. Climate proofness of physical infrastructure 3. Infrastructure Network Robustness and Adaptation 4. Socio-economic effects of climate change on mainports and on urban infrastructure networks 	<ul style="list-style-type: none"> - TNO (Prof.dr.ir. L.A. Tavasszy) - Technische Universiteit Delft - Vrije Universiteit Amsterdam - Deltares - KWR Watercycle Research Institute - Tottori University , Arid Land Research Center, Japan - Louvain School of Management, Belgium - Australian Commonwealth Scientific and Industrial Research Organisation, Australia - Southern Cross University, Australia - University of Michigan, USA - Massachusetts Institute of technology and United States Geological survey, USA - Purdue University, USA - Swedish Geotechnical institute, Sweden
Thema 6. Verbetering klimaatprojecties en modelinstrumentarium		
High quality climate projections for adaptation in the Netherlands (Climate Projections)	<ol style="list-style-type: none"> 0. Project management 1. Climate scenario development: mechanisms of local climate change in the Netherlands 2. Climate scenario development: time series, extremes and probabilities 3. Scenario development for climate change impact 4. Climate services 	<ul style="list-style-type: none"> - KNMI (Dr. A.J. Feijt) - Utrecht Universiteit - Deltares - Wageningen Universiteit - Vrije Universiteit Amsterdam - TNO - Technische Universiteit Delft

Thema	Werkpakketten	Consortium en consortium leider
		<ul style="list-style-type: none"> - KWR Watercycle Research Institute - Deutscher Wetterdienst (DWD), Germany - SMHI, Sweden - Exeter University, UK
Thema 7. Governance van adaptatie		
<p>The governance of adaptation to climate change A collaborative action research programme to develop and test legitimate, effective and resilient governance arrangements for climate adaptation (The governance of climate adaptation).</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Collaborative action research for science hotspot relations 2. Organising connectivity 3. (Re)Allocating responsibilities and risks 4. Dealing with controversies 5. Normative principles for adaptation 6. Comparative analysis of the governance of adaptation 	<ul style="list-style-type: none"> - Wageningen Universiteit (Prof.dr.ir. C.J.A.M. Termeer) - Vrije Universiteit Amsterdam - Radboud Universiteit Nijmegen - Erasmus Universiteit Rotterdam - Utrecht Universiteit - University of East Anglia, UK - Carl von Ossietzky University, Germany - Stockholm University, Sweden
Thema 8. Beleidsondersteunend instrumentarium		
<p>Tools for adaptation strategies</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Integrating and downscaling national socio-economic scenarios 2. Assessing the economic impacts of flood risks 3. Interactive development of spatial adaptation strategies 4. Visualization and simulation of climate change impacts 5. Economic modeling and assessment of the impacts of climate change on freshwater resources 6. Optimal timing, cost benefit analysis and evaluation tools for adaption options 7. Monitoring and indicators 	<ul style="list-style-type: none"> - Wageningen Universiteit (Prof.dr. E.C. van Ierland) - Alterra - Vrije Universiteit Amsterdam - TNO - Deltares - The Netherlands Environmental Assessment Agency (PBL) - Technische Universiteit Delft - Aon Risk Control - IIASA, Laxenburg, Austria - Potsdam Institute for Klima Forschung, Germany - JRC - Department primary industries, State of Victoria, Australia - Reg. Env. Center for Central and Eastern Europe - University of British Columbia, Canada - RWTH Aachen, Germany

Bijlage III. Jaarcyclus planning en control 2011

Stappen	Actoren	jan-11	feb-11	mrt-11	apr-11	mei-11	jun-11	jul-11	aug-11	sep-11	okt-11	nov-11	dec-11
Jaarverslag + Jaarrekening 2010													
A	- Jaarrekening												
A1	* Opstellen ¹⁾	Programmbureau / RvB											
A2	* Controle accountant	Programmbureau + accountant											
A3	* Bespreken management letter met RvB + Audit Cie. ⁷⁾	RvB + Audit Cie. + Accountant											
A4	* Jaarrekening vaststellen ²⁾	Raad van Bestuur (RvB)											
A5	* Jaarrekening goedkeuren	Raad van Toezicht (RvT)											
B	- Jaarverslag (inhoud)												
B1	* Opstellen	Programmbureau/ RvB											
B2	* Advisering programmaraad ³⁾	Programmaraad											
B3	* Jaarverslag vaststellen	Raad van Bestuur											
B4	* Jaarverslag goedkeuren	Raad van Toezicht											
C1	Rapportage jaarverslag naar VROM ⁶⁾	Programmbureau											
Jaarplan (werkplan) 2011													
D1	* Opstellen ⁵⁾	Programmbureau											
D2	* Bespreken in programmaraad (advies) ⁴⁾	Programmaraad											
D3	* Eventuele aanpassingen	Raad van Bestuur											
D4	* Jaarplan goedkeuren	Raad van Toezicht											
D5	* Jaarplan vaststellen	Raad van Bestuur											
E	Jaarplan (werkplan) naar VROM incl. voorschotaanvraag ⁵⁾	Programmbureau											
Voortgangsrapportage's (intern)													
F	<i>Financiële voortgangsrapportage's</i>												
F1	* Opstellen rapportage door consortiumpartners	Consortiumpartners											
F2	* Opstellen rapportage	Programmbureau/ Controller											
F3	* Bespreking Raad van Bestuur	Raad van Bestuur											
F4	* Rapportage ter info naar Raad van Toezicht	Programmbureau											
G	<i>Inhoudelijke voortgangsrapportage's</i>												
G1	* Opstellen rapportage door consortiumpartners												
G2	* Opstellen rapportage	Programmbureau											
G3	* Bespreking Programmaraad	Programmaraad											
G4	* Bespreking Raad van Bestuur	Raad van Bestuur											
G5	* Rapportage ter info naar Raad van Toezicht	Programmbureau											

Opmerkingen

- ¹⁾ De RvB dient jaarlijks binnen 6 maanden na afloop van het boekjaar de balans en de staat van baten en lasten met toelichting op te maken (art 17 Oprichtingsakte)
- ²⁾ De RvB stelt begrotingen, jaarrekening en het jaarplan vast, waarna goedkeuring van de RvT wordt gevraagd (art. 5 Oprichtingsakte)
- ³⁾ De programmaraad adviseert de RvB jaarlijks aangaande het jaarplan (art. 13 oprichtingsakte)
- ⁴⁾ De programmaraad draagt jaarlijks resultaten aan ten behoeve van het jaarverslag (art. 13 oprichtingsakte)
- ⁵⁾ 3e beschikking art.4 lid 1: jaarlijks dient de stichting KVK een werkplan op te stellen. Geen tijdslimiet.
- ⁶⁾ 3e beschikking art.4 lid 7: jaarlijks dient de stichting KVK te rapporteren. Geen tijdslimiet.
- ⁷⁾ Afstemmen RvB/ RvT over werkwijze

Bijlage IV. Samenstelling bestuurs- en adviesorganen

Kennis voor Klimaat

Raad van Toezicht
Prof. dr. C.P. Veerman (<i>voorzitter</i>)
Prof. drs. G.J. Cerfontaine
Mevrouw S.M. Dekker
Mevrouw M.M. Kool
Dr. G.W. Noomen
Prof. dr. ir. L.C. Zachariasse

Raad van Bestuur
Prof. dr. ir. P. Vellinga, Alterra Wageningen UR (<i>voorzitter, natuurwetenschappelijk directeur</i>)
Ir. C.L. van Deelen, TNO Bouw en Ondergrond (<i>zakelijk directeur</i>)
Prof. dr. P.P.J. Driessen, Universiteit Utrecht (<i>sociaalwetenschappelijk directeur</i>)

Programmaraad
Prof. dr. ir. P. Vellinga (<i>voorzitter Raad van Bestuur</i>)
Ir. C.L. van Deelen, TNO Bouw en Ondergrond (<i>lid van Raad van Bestuur</i>)
Prof.dr. P.P.J Driessen, Universiteit Utrecht (<i>lid van Raad van Bestuur</i>)
Drs. ing. R.J. Schoonman, Ministerie IM, DG Ruimte (<i>lid KvK coördinator penvoerend ministerie IM</i>)
Ir. R.H. van Waveren, Rijkswaterstaat Waterdienst (<i>coördinator hotspot Grote rivieren</i>)
Drs. P. van den Brink, Amsterdam Airport Schiphol (<i>coördinator hotspot Mainport Schiphol</i>)
Vacature (<i>coördinator hotspot Waddenzee</i>)
Ir. C.S.J. Paauwe, Waterkader Haaglanden (<i>coördinator hotspot Haaglanden</i>)
Drs. N. Landsman, Provincie Zeeland (<i>coördinator hotspot Zuidwestelijke delta</i>)
Drs. F.B.A. van Lamoen, Provincie Noord-Brabant (<i>coördinator hotspot Droge rurale gebieden</i>)
Drs. A. Molenaar, Programmabureau Klimaat Rotterdam (<i>coördinator hotspot Rotterdamse regio</i>)
Prof.dr. J.T.A. Verhoeven, Univ. Utrecht (<i>coördinator hotspot Ondiepe wateren en veenweidegebieden</i>)
Ir. W.F. van Driel, Wageningen UR (<i>coördinator Delta Alliance</i>)
Prof. dr. M.J. Dijst, Universiteit Utrecht (<i>vertegenwoordiger Kennisinstellingen</i>)
Dr. R.F. van Oss, KNMI (<i>vertegenwoordiger Kennisinstellingen</i>)

Drs. A.S. Hassoldt, TNO (<i>vertegenwoordiger Kennisinstellingen</i>)
Dr. J.C.J. Kwadijk, Deltares (<i>vertegenwoordiger Kennisinstellingen</i>)
Prof. dr. F.G.H. Berkhout, Vrije Universiteit Amsterdam (<i>vertegenwoordiger Kennisinstellingen</i>)
Prof. dr. A.A.M. Holtslag, Wageningen UR (<i>vertegenwoordiger Kennisinstellingen</i>)
Mevrouw ir. F. de Pater, VU Amsterdam (<i>KT</i>)
Prof.dr. W. van Vierssen, KWR (<i>waarnemend lid KT Science-Policy Interface</i>)

Bestuurs Advies Raad

Drs. C.B.F. Kuijpers, Ministerie IM, DG Ruimte (<i>voorzitter</i>)
Drs.ing. R.J. Schoonman, Ministerie IM (<i>secretaris</i>)
Ir. A.J. Baayen, Deltares
Dr. M.J. van Bracht, Directeur Markt, kerngebied Bouw en Ondergrond TNO
Drs. J.H. de Groene, Ministerie EL&I
Dr. H.W. Haak, KNMI
Prof.dr. R. van Kempen, Decaan Faculteit Geowetenschappen, Universiteit Utrecht
Drs. W.J. Kuijken, Deltacommissaris
Mevrouw ir. A.G. Nijhof, Ministerie IM, DG Water
Mevrouw drs. R. Peters, Ministerie IM
Prof.dr. P. Rietveld, VU Amsterdam
Ir. C.T. Slingerland, ESG, Wageningen UR
Prof.dr. W. van Vierssen, KWR
Mevrouw ir. A.N. Wouters, Ministerie EL&I

Maatschappelijke Advies Raad

Mevrouw drs. K.M.H. Peijs, Commissaris van de Koningin, Provincie Zeeland
Mevrouw ir. M. Demmers, Directeur milieu en duurzaamheid, DHV
Ir. J.J. de Graeff, Algemeen Directeur, Natuurmonumenten
Mevrouw drs. J.M.P. Moons, Dijkgraaf, Waterschap Vallei en Eem
Drs. W.M. de Jong, Gedeputeerde, Provincie Utrecht

Wetenschappelijke Advies Raad

Prof.dr. Leen Hordijk (voorzitter), Institute for Environment and Sustainability, Joint Research Centre, **Italy**

Prof.dr. G.P. Brasseur, NCAR, **U.S.**

Prof. C.A. Nobre, CPTEC-INPE, **Brasil**

Prof. K. O'Brien, University of Oslo, GECHS, **Norway**

Prof. J. Hall, New Castle University, Earth System Engineering, **U.K.**

Dr. C.A. Rosenzweig, National Aeronautics and Space Administration, NASA Goddard Institute for Space Studies, **U.S.**

Prof.dr. S. Owens, Cambridge University, Geography department, **U.K.**

Prof.dr. J. Rees, The London School of Economics and Political Science, Department of Geography, **U.K.**

Prof. C. Fu, Chinese Academy of Sciences Chao Yang District, Inst. of Atmospheric Physics, **P.R. China**

Prof.dr. N. Adger, University of East Anglia, School of Environmental Economics Sciences, Norwich, **U.K.**

Bijlage V. Financieel overzicht 2011

Onderdeel	- A - Totaal projectbudget (incl. matching)	- B - KVK subsidie	- C - Cofinanciering	- D - Uitgekeerde KVK subsidie 2009	- E - Prognose uit te keren KVK subsidie 2010	- F - KVK te betalen Subsidie 2011
1. Projecten 1e tranche						
<u>Klimaat Kennis Faciliteit</u>						
KKF01a	€ 651.952	€ 488.964	€ 162.988	€ 97.793	€ 162.570	€ 130.808
KKF01b	€ 482.000	€ 309.000	€ 173.000	€ 123.600	€ 185.400	€ -
KKF01c	€ 312.000	€ 234.000	€ 78.000	€ 93.600	€ 19.484	€ 120.916
KKF - modelplatform	€ 1.445.952	€ 1.031.964	€ 413.988	€ 314.993	€ 367.454	€ 251.724
KKF02a	€ 679.000	€ 509.250	€ 169.750	€ -	€ 407.400	€ 101.850
KKF - Bouwstenen NAS	€ 679.000	€ 509.250	€ 169.750	€ -	€ 407.400	€ 101.850
KKF03	€ 234.000	€ 175.500	€ 58.500	€ 130.140	€ 45.360	€ -
KKF - Coördinatie	€ 234.000	€ 175.500	€ 58.500	€ 130.140	€ 45.360	€ -
<u>Hotspots</u>						
HSRR00-09	€ 191.111	€ 80.468	€ 110.643	€ -	€ 80.468	€ -
HSRR01	€ 229.800	€ 114.900	€ 114.900	€ 80.259	€ 34.641	€ -
HSRR02	€ 155.000	€ 68.500	€ 86.500	€ 41.600	€ 26.900	€ -
HSRR03B	€ 401.427	€ 185.958	€ 215.469	€ 83.113	€ 102.845	€ -
HSRR05	€ 665.166	€ 332.500	€ 332.666	€ 152.167	€ 99.627	€ 80.706
HSRR06	€ 260.000	€ 130.000	€ 130.000	€ -	€ 104.000	€ 26.000
HSRR07/ HSGR08	€ 316.216	€ 158.108	€ 158.108	€ -	€ 94.866	€ 31.620
HSRR08	€ 320.134	€ 160.067	€ 160.067	€ 60.919	€ 61.185	€ 37.963
HSRR09	€ 150.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 15.000
Rotterdam	€ 2.688.854	€ 1.305.501	€ 1.383.353	€ 448.058	€ 634.532	€ 191.289

Onderdeel	- A - Totaal projectbudget (incl. matching)	- B - KVK subsidie	- C - Cofinanciering	- D - Uitgekeerde KVK subsidie 2009	- E - Prognose uit te keren KVK subsidie 2010	- F - KVK te betalen Subsidie 2011
HSMS01	€ 589.696	€ 294.848	€ 294.848	€ 44.227	€ 74.978	€ 175.643
HSMS02	€ 890.000	€ 445.000	€ 445.000	€ 66.750	€ 134.753	€ 154.497
HSMS03	€ 1.165.585	€ 478.044	€ 687.541	€ 72.040	€ 138.174	€ 124.417
HSRS01	€ 20.000	€ 20.000	€ -	€ 16.000	€ 4.000	€ -
Schiphol	€ 2.665.281	€ 1.237.892	€ 1.427.389	€ 199.017	€ 351.905	€ 454.557
HSHL01A	€ 324.329	€ 162.165	€ 162.164	€ 36.449	€ 93.283	€ 32.433
HSHL02	€ 277.716	€ 134.500	€ 143.216	€ -	€ 107.600	€ 26.900
HSHL05/ HSR04	€ 321.600	€ 160.000	€ 161.600	€ -	€ 96.000	€ 64.000
HSHL06/12	€ 300.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 63.234	€ 56.766	€ 30.000
HSHL08	€ 863.200	€ 423.600	€ 439.600	€ -	€ 345.280	€ 78.320
Haaglanden	€ 2.086.845	€ 1.030.265	€ 1.056.580	€ 99.683	€ 698.929	€ 231.653
HSZD01	€ 109.703	€ 50.000	€ 59.703	€ 15.000	€ 25.000	€ 10.000
HSZD02	€ 101.500	€ 50.000	€ 51.500	€ -	€ 40.000	€ 10.000
HSZD03	€ 200.000	€ 100.000	€ 100.000	€ -	€ 40.000	€ 60.000
Zuid-westelijke delta	€ 411.203	€ 200.000	€ 211.203	€ 15.000	€ 105.000	€ 80.000
HSWZ04	€ 134.510	€ 69.710	€ 64.800	€ 55.768	€ 13.942	€ -
Waddenzee	€ 134.510	€ 69.710	€ 64.800	€ 55.768	€ 13.942	€ -
HSDR00-09	€ 14.607	€ 14.607	€ -	€ 11.686	€ 2.921	€ -
HSDR01	€ 167.393	€ 87.128	€ 80.265	€ -	€ 69.702	€ 17.426
HSDR02	€ 200.000	€ 100.000	€ 100.000	€ -	€ 80.000	€ 20.000
Droge rurale gebieden	€ 382.000	€ 201.735	€ 180.265	€ 11.686	€ 152.623	€ 37.426
HSOV01A	€ 540.000	€ 100.000	€ 440.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
HSOV01B	€ 254.941	€ 80.000	€ 174.941	€ 30.218	€ 33.782	€ 16.000
HSOV01C	€ 160.000	€ 110.000	€ 50.000	€ 16.500	€ 11.000	€ 49.500
Veenweidegebieden	€ 954.941	€ 290.000	€ 664.941	€ 66.718	€ 64.782	€ 85.500
HSGR02	€ 192.750	€ 92.010	€ 100.740	€ 28.479	€ 19.270	€ 25.859
HSGR06	€ 180.000	€ 90.000	€ 90.000	€ 18.000	€ 18.000	€ 36.000
HSGR07	€ 80.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 23.999	€ 16.001	€ -
Rivierengebied	€ 452.750	€ 222.010	€ 230.740	€ 70.478	€ 53.271	€ 61.859

Onderdeel	- A - Totaal projectbudget (incl. matching)	- B - KVK subsidie	- C - Cofinanciering	- D - Uitgekeerde KVK subsidie 2009	- E - Prognose uit te keren KVK subsidie 2010	- F - KVK te betalen Subsidie 2011
Metastudie						
MSZD01	€ 153.000	€ 70.517	€ 82.483	€ 67.683	€ 2.834	€ -
Metastudie	€ 153.000	€ 70.517	€ 82.483	€ 67.683	€ 2.834	€ -
Subtotaal 1	€ 12.288.336	€ 6.344.344	€ 5.943.992	€ 1.479.224	€ 2.898.032	€ 1.495.858
2. Projecten 2e tranche						
Thema 1	€ 3.660.000	€ 2.050.000	€ 1.610.000	€ -	€ 307.500	€ 717.500
Thema 2	€ 4.924.999	€ 2.500.000	€ 2.424.999	€ -	€ 375.000	€ 875.000
Thema 3	€ 3.037.465	€ 1.700.000	€ 1.337.465	€ -	€ 255.000	€ 595.000
Thema 4	€ 7.832.941	€ 3.800.000	€ 4.032.941	€ -	€ 570.001	€ 1.330.000
Thema 5	€ 3.961.377	€ 1.850.000	€ 2.111.377	€ -	€ 277.500	€ 647.500
Thema 6	€ 6.259.557	€ 3.050.000	€ 3.209.557	€ -	€ 457.500	€ 1.067.500
Thema 7	€ 4.696.110	€ 2.600.000	€ 2.096.110	€ -	€ 390.000	€ 910.000
Thema 8	€ 4.891.941	€ 2.600.000	€ 2.291.941	€ -	€ 390.000	€ 910.000
Subtotaal 2	€ 39.264.390	€ 20.150.000	€ 19.114.390	€ -	€ 3.022.501	€ 7.052.500
3. Projecten 3e tranche						
Reservering 3e tranche	€ 3.000.000	€ 1.500.000	€ 1.500.000	€ -	€ -	€ 500.000
HSRR3.1	€ 440.000	€ 220.000	€ 220.000	€ -	€ -	€ 132.000
Subtotaal 3	€ 3.440.000	€ 1.720.000	€ 1.720.000	€ -	€ -	€ 632.000
4. Overige projecten						
KT01 (2009)	€ 504.889	€ 365.467	€ 139.422	€ 248.362	€ 117.105	€ -
KT01 (2010)	€ 553.325	€ 414.994	€ 138.331	€ -	€ 331.995	€ 82.999
KT01 (2011)	€ 501.333	€ 376.000	€ 125.333	€ -	€ -	€ 376.000
Kennistransfer-/platform	€ 1.559.547	€ 1.156.461	€ 403.086	€ 248.362	€ 449.100	€ 458.999
KKF02b	€ 200.000	€ 150.000	€ 50.000	€ -	€ -	€ 150.000
KKF - (vervolg) Bouwstenen NAS	€ 200.000	€ 150.000	€ 50.000	€ -	€ -	€ 150.000

Onderdeel	- A - Totaal projectbudget (incl. matching)	- B - KVK subsidie	- C - Cofinanciering	- D - Uitgekeerde KVK subsidie 2009	- E - Prognose uit te keren KVK subsidie 2010	- F - KVK te betalen Subsidie 2011
SSA-01	€ 1.037.875	€ 599.988	€ 437.887	€ -	€ 179.996	€ 119.998
Science System Assessment	€ 1.037.875	€ 599.988	€ 437.887	€ -	€ 179.996	€ 119.998
HSINT01A	€ 145.891	€ 145.891	€ -	€ 136.000	€ 9.891	€ -
HSINT01B	€ 1.373.851	€ 788.851	€ 585.000	€ -	€ 631.081	€ 157.770
HSINT02	€ 107.948	€ 54.670	€ 53.278	€ -	€ 43.736	€ 10.934
HSINT02A	€ 298.000	€ 150.000	€ 148.000	€ -	€ -	€ 45.000
HSINT01C	€ 700.000	€ 300.000	€ 400.000	€ -	€ -	€ 200.000
Internationale hotspots	€ 2.625.690	€ 1.439.412	€ 1.186.278	€ 136.000	€ 684.708	€ 413.704
ORAS Kvk 01	€ 375.000	€ 245.000	€ 130.000	€ -	€ 147.000	€ 49.000
Platform Duurzame Gebiedsontwikkeling	€ 200.000	€ 150.000	€ 50.000	€ -	€ -	€ 150.000
Projecten "Opties Regionale AdaptatieStrategie"	€ 575.000	€ 395.000	€ 180.000	€ -	€ 147.000	€ 199.000
NWO	€ 500.000	€ 500.000	€ -	€ -	€ 150.000	€ 150.000
Programma "Integratie Duurzame Aarde Onderzoek"	€ 500.000	€ 500.000	€ -	€ -	€ 150.000	€ 150.000
Subtotaal 4	€ 6.498.112	€ 4.240.861	€ 2.257.251	€ 384.362	€ 1.610.804	€ 1.491.701

5. Besturing en ondersteuning

Raad van Bestuur (2009)	€ 474.713	€ 474.713	€ -	€ 474.713	€ -	€ -
Raad van Bestuur (2010)	€ 447.413	€ 447.413	€ -	€ -	€ 447.413	€ -
Raad van Bestuur (2011)	€ 428.310	€ 428.310	€ -	€ -	€ -	€ 428.310
Programmabureau (2009)	€ 847.539	€ 847.539	€ -	€ 847.539	€ -	€ -
Programmabureau (2010)	€ 1.072.092	€ 1.072.092	€ -	€ -	€ 1.072.092	€ -
Programmabureau (2011)	€ 1.057.636	€ 1.057.636	€ -	€ -	€ -	€ 1.057.636
Adviesraden	€ 80.839	€ 80.839	€ -	€ -	€ 6.529	€ 74.310
Raad van Toezicht (2009)	€ 38.500	€ 38.500	€ -	€ 38.500	€ -	€ -
Raad van Toezicht (2010)	€ 38.500	€ 38.500	€ -	€ -	€ 38.500	€ -
Raad van Toezicht (2011)	€ 38.500	€ 38.500	€ -	€ -	€ -	€ 38.500
Subtotaal 5	€ 4.524.042	€ 4.524.042	€ -	€ 1.360.752	€ 1.564.534	€ 1.598.756

Totaal	€ 66.014.880	€ 36.979.247	€ 29.035.633	€ 3.224.338	€ 9.095.871	€ 12.270.815
---------------	---------------------	---------------------	---------------------	--------------------	--------------------	---------------------

Toelichting kolommen

- A - De totale projectbudgetten (inclusief matching) van projecten beginnend in 2009
- B - De totale subsidie bijdragen van de Stichting Kennis voor Klimaat voor deze projecten
- C - De cofinanciering die partijen opleveren bij deze projecten
- D - Het bedrag aan subsidie dat betrekking heeft op 2009
- E - Het bedrag aan subsidie dat betrekking heeft op 2010
- F - Het bedrag aan subsidie dat naar verwachting in 2011 zal worden betaald